

Algemene beschouwingen – VVD Mook & Middelaar 7 november 2019

Geachte leden van de raad, geacht college en geachte overige aanwezigen,

Weer is er een jaar voorbij en zitten we weer bij elkaar voor de algemene beschouwingen. Beschouwingen die over het algemeen voornamelijk over de programmabegroting gaan. Ook de VVD zal daar uitgebreid op in gaan. Maar eerst willen we een aantal andere punten de revue laten passeren, zoals bijvoorbeeld de samenwerking tussen de partijen. We hebben hier vorig jaar ook al aan gerefereerd en zouden hier nu ook weer graag op terug komen. We hebben namelijk ook dit jaar weer stappen gezet op weg naar een soepele, fijne samenwerking. Zo hebben we een ‘benen-op-tafel’ -sessie gehad met de fractievoorzitters, gemaakte afspraken over omgang in en buiten de raad nog eens verfrist en een heel gezellig raadsuitje gehad. Dit alles helpt om op moeilijke dossiers open en eerlijk met elkaar te kunnen discussiëren en zo voor onze burgers het best mogelijke te bereiken.

Bijvoorbeeld op het gebied van klimaatbeheersing. Hiervoor hebben we een energievisie opgesteld en onlangs een nulmeting uitgevoerd.

De doelen die in onze energievisie zijn opgenomen zijn volgens de VVD niet realistisch en onhaalbaar zonder de burger met torenhoge kosten op te zadelen doordat ze bijvoorbeeld verplicht van het gas af moeten. Hoe gaan de grote bedrijven in onze gemeente, die veel gas gebruiken, van het gas af. Kunnen die zonder gas en zo niet, hoe kunnen we dit dan wel van onze burgers verlangen?

En hoe gaan we om met nieuwe inzichten en ontwikkelingen op het gebied van energievoorziening en klimaatontwikkeling? Door voortschrijdend inzicht zijn windmolens al minder interessant geworden. Ze zijn slecht voor de vogelstand en voor de insecten. De opbrengst is te weinig en ze zijn duur in het onderhoud. Zonneparken zouden niet laag op de grond geplaatst moeten worden omdat de grond onder laaggeplaatste zonneparken doodgaat. Hiervoor is het belangrijk dat we de energievisie niet als statisch document zien, maar als een dynamisch document. Als een startdocument van waar uit we kunnen werken, maar waar nodig bijgesteld moet kunnen worden al naar gelang de actualiteit dat verlangt. En waar naar alle vormen van alternatieve energie wordt gekeken. Zoals waterstof en kernenergie, met als voorkeur thorium. Wat doen we met de mooie landbouwbedrijven in onze gemeente? Die staan behoorlijk onder druk. Hoe gaat de gemeente hen ondersteun met de stikstof- en PFAS-problematiek of leveren we ze over aan de grillen van Den Haag? En hoe gaan we met andere gemeentes samenwerken om de verplichte doelen te halen?

Om met de energievisie up-to-date te blijven vindt de VVD het heel belangrijk dat we hier regelmatig met elkaar over in discussie gaan en dit desnoods periodiek als agendapunt op de raadsvergaderingen terug laten komen.

Nog een belangrijk punt wat dit jaar gespeeld heeft en ook het komende jaar veelvuldig ter sprake zal komen: de LOB van Gennep. De LOB van Gennep brengt veel emotie met zich mee. Met name bij bewoners van de overloopgebieden. Wij als raad en u als college zullen hier heel zorgvuldig mee om moeten gaan. Open moeten staan voor de zorgen van inwoners, hun belangen zo goed mogelijk beschermen en last but not least roep ik de wethouder op, om als lid van de stuurgroep, ervoor te zorgen dat aangedragen alternatieven serieus worden meegewogen en een ruimhartige dekking wordt gegarandeerd.

Daarnaast kan het LOB ook kansen bieden voor het toerisme in onze gemeente. Mee-koppel kansen zijn ze al genoemd. Hier moeten we actief de ondernemers uit onze gemeente bij betrekken. Denk hierbij ook aan het toeristisch platform en de Mookse NRC. Laat dit platform nieuw leven inblazen onder leiding van een ondernemer uit de gemeente en zorg als gemeente voor een faciliterende rol. Een budget is hiervoor niet nodig, alleen een beetje goede wil. De kansen liggen bij de ondernemers zelf en de beschikbare gelden voor de mee-koppel-kansen binnen het LOB van Gennep.

Dan nu toch maar over naar de programmabegroting. De VVD kan zich voorstellen dat het maken van de programmabegroting dit jaar moeilijker was dan ooit. Met de enorme tekorten in de jeugdzorg, de bezuinigingen van het Rijk hierop, het coalitieakkoord dat het college natuurlijk graag wil uitvoeren en alle problemen die verder nog op ons af komen en alles wat daarbij komt kijken. Al met al een hele klus.

Een klus die geklaard moet worden om op een financieel gezonde manier naar 2030 te komen. Want 2030 is het ijkpunt voor deze coalitie. Het coalitieakkoord heeft namelijk de welluidende titel "Op weg naar Mook en Middelaar in 2030".

Maar met alle problemen die de komende jaren op ons af zullen komen en de ons voorliggende begroting, gaat dat een hele moeilijke weg worden. Al helemaal als we daarbij ook nog eens in 2030 een klimaat neutrale gemeente moeten zijn.

Mede daarom was de VVD heel benieuwd naar de programmabegroting en de meerjarenraming. Het bestuderen van deze stukken heeft ons dit jaar meer moeite gekost dan voorgaande jaren. Het is moeilijk om precies na te gaan waar de tekorten vandaan komen. Het enorme tekort op de zorg mag voor iedereen duidelijk zijn. En de nagekomen mutaties leiden wel tot het uiteindelijke tekort van 633k, maar in de begroting staan meer posten die in 2020 enorm toenemen. Bijvoorbeeld de post overhead. Deze neemt volgend jaar met 334k toe, waarvan 317k incidenteel.

Hoe gaan we het gat van 633k dichten? Het meest logisch zou zijn om de posten die voor de grootste tekorten zorgen eens extra goed onder de loep

te nemen en daar een speciale paragraaf aan te wijden, waarin duidelijk wordt uitgelegd waar de stijgingen of overschrijdingen op deze posten door komen, wat de gemeente gedaan heeft om dit te voorkomen en wat de plannen zijn om de kosten op deze specifieke posten binnen de perken te houden en wat dat zou opleveren.

Nergens hebben wij dit kunnen vinden.

De eerste vraag van de VVD is: wat is er gedaan om de kosten van zorg en bijvoorbeeld de kosten van de overhead naar beneden te brengen?

Is hierover overleg geweest met andere gemeente en dan met name met de gemeente Beuningen die geen tekort op de zorg schijnt te hebben en extra's rigoreus heeft geschrapt? En zo niet, gaat de gemeente dit nog doen? Of is er gekeken naar de gemeente Boxmeer? Ook die heeft zijn financiën op orde.

Door het college is een hele rits van maatregelen voorgesteld om de begroting sluitend te krijgen. Veel van die maatregelen kan de VVD begrijpen en ondersteunen. Maar, u zult hem al wel aan voelen komen, met de exorbitante verhoging van de OZB kunnen wij absoluut niet instemmen!

U schrijft, en ik citeer: 'Naast een trendmatige verhoging van de onroerendezaakbelastingen, stellen wij voor om de opbrengst met 20% te verhogen. Dit is inclusief de opbrengst als gevolg van areaaluitbreiding (meer woningen)'. Einde citaat.

U doet dus voorkomen of de OZB niet met 20% verhoogd gaat worden, maar, hoe wilt u voor het einde van het jaar het areaal uitbreiden? Of doelt u op die paar huizen die nu in aanbouw zijn en eind dit jaar opgeleverd zullen worden? En wat doet u als het u gelukt is om over een paar jaar wel het areaal uit te breiden? Gaat dan voor iedereen de OZB weer omlaag? Dat zou een unicum in de geschiedenis zijn. De VVD vraagt al jaren om meer woningbouw en met de hard toegenomen voornemens van Nijmegen en Heumen om snel meer huizen te bouwen moeten er voor onze gemeente ook kansen liggen!

De overheid en dus ook de gemeente is een rupsje nooit genoeg en gebruikt de OZB om zijn nimmer afnemende honger te stillen.

Wij stellen voor om eerst nog maar eens naar andere posten te kijken.

Hebben we zoveel personeel nodig, of kunnen we efficiënter met omliggende gemeenten samenwerken en zo besparen op de personeelskosten? Hoe komt het dat de overhead zo is gestegen? Kunnen we daar nog iets aan doen?

Hoe zit het met het Masterplan Plasmolen? De ondernemers die dit geïnitieerd hebben, staan hier niet meer achter. Is het nog wel wijs om hiermee door te gaan en 2M te investeren in een hoop onderzoek met dure inhuur? Of moet hier pas op de plaats gemaakt worden en back to basic en eerst weer met alle ondernemers om de tafel gaan zitten?

De VVD denkt ook dat het tijd wordt eens goed met elkaar te discussiëren over de kosten van de zorg. Kunnen we met name de jeugdzorg nog als een openeinde post blijven voeren? Of moeten we toch gaan overwegen om bepaalde zaken minder, soberder of helemaal niet meer te vergoeden? Dit geldt ook voor het sociaal domein. Heel controversieel en impopulair, maar de VVD denkt wel dat we hier serieus over moeten nadenken en in alle openheid en vrijheid over moeten brainstormen. Op welke wijze kunnen we burgers op dit terrein inzetten om kosten te besparen met behoud van kwaliteit?

En hoe zit het met 700k euro voor ICT?

Dit jaar hebben we 900k uitgegeven voor externe inhuur. Voor 2020 is hiervoor €0,00 geraamd. Is dit wel realistisch? Of is hiervoor een bedrag onder een andere post gezocht?

Voorzitter, ook al begrijpen we de moeilijke financiële positie waarin wij ons nu bevinden, de keuze van de coalitie om dan de OZB maar met 20% te laten stijgen is ons te makkelijk. De bezuinigingen die in de begroting zijn voorgesteld, zijn prima, maar wat de VVD betreft slechts een begin.

Gezien de problemen die veel andere gemeentes hebben, kan de VVD zich al met al achter de woorden van de wethouder scharen, dat we blij mogen zijn dat we een kleine gemeente zijn, waardoor de problemen te overzien blijven. We hopen dan ook van harte dat er op de door ons voorgestelde punten nog eens kritisch naar mogelijkheden wordt gekeken om de uitgaven aan te passen en waar nodig ook het beleid om zodoende te voorkomen dat de burger via de OZB te zwaar belast wordt en dat deze gemeente een artikel 12 gemeente wordt, waar de burgers ook weer de dupe van worden.

Hiervoor willen wij gezamenlijk met het CDA een motie indienen. We willen graag een woord van dank uitspreken aan alle medewerkers van dit stuk en voor de snelle beantwoording van alle vragen. We laten we het hierbij voor de eerste termijn.

2^e termijn:

Gehoord alle beraadslagingen en overwegingen willen wij graag een stemverklaring afleggen. Wij kunnen instemmen met de begroting, behalve op de volgende punten:

2. Investeringsplan 2020.

Dit moet nog eens goed heroverwogen worden. Om nu 2M voor het gemeentehuis te reserveren vinden wij op dit moment te voorbarig. Liever

zien wij dat dit jaarlijks terug komt en dat er jaarlijks wordt gekeken wat er in het daaropvolgende jaar verbouwd of gerenoveerd moet worden en of daar op dat moment ruimte voor is. En dat met uiterste terughoudendheid. Ook raadt de VVD aan het Masterplan Plasmolen te heroverwegen. Het draagvlak bij de ondernemers lijkt weggevallen.

3a 100k voor duurzaamheid vinden wij te hoog. Hier willen we een onderbouwing voor zien.

3b Bijstellingen budgetten kunnen we mee instemmen, hoewel dit voor de VVD een beginpunt is. Er moet nog meer bezuinigd worden

3c Collegeprogramma bijstellingen budgetten van 40k, dit vinden wij te weinig. Uit de financiële vertaling van het collegeprogramma leek het alsof er meer bijstellingen waren. 40K valt dan erg tegen.

3d stemmen we mee in

3e i trendmatig verhogen van de OZB, hier stemt de VVD mee in.

3e ii het extra verhogen van de OZB, hier is de VVD het zeker niet mee eens

3e iii lagere dotatie onderhoudsvoorziening en een lager tarief mbt rioolheffing keurt de VVD goed

3e iv Hoger tarief toeristenbelasting. De gehele opbrengst gaat naar het masterplan Plasmolen, maar wat heeft de horeca buiten Plasmolen hier aan? De VVD stemt hier niet mee in. Eerst het Masterplan heroverwegen.

3e v Het nader uitwerken van parkeerbelasting, precariobelasting en reclamebelasting. De VVD stemt ermee in dat het nader uitgewerkt wordt, maar in eerste instantie staan wij hier negatief tegenover.

Tot wil de VVD afsluiten met de woorden dat de gemeente nooit mag vergeten dat zij er is voor de inwoners en de bedrijven en NIET andersom!

Tot zover voor de VVD in de tweede termijn.